

05.05.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**5 Mayıs 2021
Çarşamba**

05.05.2021

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

5 Mayıs 2021 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— Avrasya Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 03/05/2021 Tarihli ve 2021/ÖİB-K-49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57 ve 58 Sayılı Kararları

KURUL KARARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 29/04/2021 Tarihli ve 10183 Sayılı Kararı

Pazarların kapanmasıyla tonlarca meyve-sebze üreticinin elinde kaldı

Tam kapanma tedbirleri kapsamında semt pazarlarının kapalı olması ürünlerin üreticilerin elinde kalmasına yol açtı. Bloomberg HT'ye konuşan Türkiye Halciler Federasyonu Başkanı Yüksel Tavşan, Tarım Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı ile görüşme yaptıklarını belirterek, semt pazarlarının belirli gün ve saatlerde açılması talebinde bulduklarını belirtti.

Tüm Türkiye'de uygulanan 17 günlük tam kapanma süreci nedeniyle semt pazarlarının da kurulamamasından dolayı tonlarca sebze ve meyve, üreticinin ve hal esnafının elinde kaldı.

Adana, Mersin ve Antalya gibi illerden ürünlerine alıcı bulamadıkları için yollara dökülen ya da hasat etmeden tarlada bırakıp süren üretici görüntüleri gelmeye başladı.

Salatalık, biber, marul üreticileri ve üreticiden alım yapan hal esnafı satamadıkları ürünleri kasalar halinde dökerken, tüketiciler de söz konusu ürünleri pahalıya tüketmekten şikayetçi.

Türkiye Halciler Federasyonu Başkanı Yüksel Tavşan, Bloomberg HT'de son gelişmeleri değerlendirdi.

Kapanma ile birlikte talebin iyice düştüğünü ve sistemin sadece zincir marketler üzerinden çalıştığı için üretici, hal esnafı ve perakendeci esnafın zor durumda

05.05.2021

kaldığını ifade eden Tavşan, Tarım Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı ile görüşme yaptıklarını belirterek, semt pazarlarının belirli gün ve saatlerde açılması talebinde bulduklarını belirtti.

Tavşan, "Cumartesi ya da pazar günü semt pazarlarının açılma ihtimali konuşuluyor. Önerdiğimiz bir diğer alternatif çözüm ise pazarcı esnafının kendi araçlarıyla özel izin çerçevesinde mahallerde sebze ve meyve satışı yapması yönünde. Buna benzer e-ticaret uygulamaları zaten var. Bunu semt pazarlarının kapalı olduğu dönemde pazarcı esnafı için de uygulayabiliriz" dedi.

Hal fiyatları ile market fiyatları arasındaki makas açıldı

4 Mayıs tarihinde Antalya ve Mersin hallerindeki sebze fiyatları ile zincir marketlerdeki fiyatlar arasında da ciddi bir fark olduğu gözlemlendi.

Hallerde salatalık fiyatı 0,20-0,50 kuruş arasında değişirken zincir marketlerde aynı salatalığın fiyatı 7-9 TL arasında değişiyor.

Hallerde 1-3 TL arasında olan biber fiyatları marketlerde 12,90 TL'den satılıyor.

Domates fiyatları hallerde 1-4 TL arasında değişirken, zincir marketlerde 8-10 TL arasında satışa sunuluyor.

Maydanoz fiyatları hallerde 0,35-0,70 kuruş arasında iken aynı ürün marketlerde 1,5-2,5 TL arasında satılıyor.

Hallerde 0,50-1 TL arasında değişen kabak fiyatı ise zincir marketlerde 7,50 TL'den satılıyor.

Esnaf çözüm bekliyor

Adana Kabzımallar Odası Başkanı Ali Batman, tonlarca ürünün alıcı bulamadığını ve çürümeye terk edildiğini belirterek, "Sadece bir esnafımızda 50-60 ton kuru soğan çürüdü. 30 kuruşa soğan satamıyoruz. Patateste de durum aynı... Pazarlar kapalı olduğu için hallerin açık olması hiçbir işe yaramıyor. Marketler açık ama onlarda halden ürün almıyor. Tarlalardan direkt alıyor. Tarladaki üreticiyi de boğuyorlar ve dönüp ucuza marketlerde satmıyorlar. Bugün alıcı olmadığı için salatalık 50-60 kuruşa kadar düştü" dedi.

Alanya Ziraat Odası Başkanı Tahir Göktepe, semt pazarlarının tam kapanma döneminde haftanın 1 ya da 2 günü sıkı tedbirler alınarak açılması önerisinde bulundu. Göktepe, aksi takdirde vatandaşların marketlerden yüksek fiyatlara meyve sebze almak zorunda bırakıldığını savundu.

Yaş meyve ve sebzeye çözüm aranırken sırada çiğ süt var

Ali Ekber YILDIRIM

Üreticiden tüketiciye kadar olan zincirin her halkasında sorunlar yaşanıyor. Çiftçi ürettiği ürünü satamamaktan, tüketici fiyatın yüksek olmasından şikayetçi.

Üretimden tüketime kadar olan zincirde gerekli planlama yapılmadığı için üretilen ürünler satılmıyor. Çiftçinin üretim yapması için bir engel yok. Ancak, sokağa çıkma yasağı kapsamında, semt pazarlarının, toplu tüketim yerlerinin kapalı olması nedeniyle üretilen ürünler satılmıyor.

Özellikle depolanma olanağı olmayan, dalında bekletilemeyen yaş meyve ve sebzede büyük zarar var. Üretici elindeki ürünü satamayınca çöpe dökmek zorunda bırakılıyor. Kuru soğanda olduğu gibi toplanmadan, hasat edilmeden tarlalar sürülüyor. Büyük maliyetlerle yapılan üretimden zarar eden çiftçiye hiçbir destek sağlanmıyor.

Üretim aşamasından başlanarak sokağa çıkma yasağı, kısıtlamalarla ilgili kararlar alınırken çiftçinin ürettiği ve hasat etmek zorunda olduğu ürünlerin nasıl satılacağı planlanmalıydı.

"Ekilmedik bir karış toprak bırakmayın, arkanızda biz varız. Ürettiğiniz her ürünü alırız" denildi. Fakat, ürünler alınmadığı gibi destek de sağlanmadı. Ülkenin kaynakları, çiftçinin emeği ve parası çöpe gidiyor.

Bayramda iki gün çiğ süt alınmayacak

Yaş meyve ve sebzedeki soruna çözüm aranırken, bayramda çiğ sütte sorun yaşanması bekleniyor. Ramazan bayramının arife ve ilk günü birçok sanayici ve mandıralar çiğ süt almayacaklarını bildirdi.

Nazilli ve Çevresi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi (ÖR- KOOP) Yönetim Kurulu Başkanı Ünal Önal, süt sattıkları sanayicilerin kendilerine bayramın arife günü ve ilk günü süt almayacaklarını resmen bildirdiğini belirterek şunları söyledi: "Geçmişte de arife günü özellikle süt alımı azalırdı. Fakat 40 ton süt alan 25-30 ton alıyordu. Şimdi hiç almayacaklarını bildirdiler. Bazı yerlerde bayram boyunca alınmayacağı ifade ediliyor. Süt alınmasa da biz inekleri sağmak zorundayız. Sütü ne yapacağız? Süt tozu yapabiliriz. Fakat süt tozu fabrikaları dolu. Sanayiciler de süt tozu üretiyor. Bu nedenle herkes peynir yapmak zorunda. Büyük bir sorunla karşı karşıyayız." dedi.

Sütte ev dışı pazar kapalı

Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği Başkanı Tarık Tezel, pandeminin getirdiği şartların herkesi zorladığını belirterek şu bilgileri verdi: " Hepimiz zor günlerden geçiyoruz. Ev dışı tüketim yani pazarımızın yüzde 35'i kapalı. Buna rağmen şartları zorlayarak sütü bırakmamak için elimizden geleni yapıyoruz. Aldığımız sütle hepimiz stoğa çalışıyoruz. Süt tozu, peynir yapılıyor. Aslında vadeyi uzatıyoruz. İhracatta da bu günlerde sıkıntı var. Pandemi nedeniyle dünyada agresif bir ihracat pazarı var. Maliyetler nedeniyle ve aldığımız çiğ süt fiyatının diğer ülkelere göre yüksek olması nedeniyle ihracatta da istenilen seviyeye ulaşamıyoruz. Sadece sütte değil, ette de benzer sorunlar var. Ev dışı tüketim kapalı. Mangal olmadığı için et ve ayran gibi ürünler tüketilmiyor. Pandemi döneminde işini kaybedeni geliri azalan insanlar tüketimi azalttı. Geliri iyi olanlar da evde çok kilo aldım diyerek azaltıyor. Yani dışarıda tükettiği kadar tüketmiyor" bilgisini verdi.

Pazarcılar mahalle arasında sebze meyve satış önerisi tartışılıyor

Semt pazarlarının kapalı olması nedeniyle ürünleri elinde kalan üreticiler zamanla yarışırken, Tarım ve Orman Bakanlığı pazar esnafının kendi arabaları ile ürünleri mahalle aralarında kapıya teslim yöntemi için çalışma başlattı.

Sektör temsilcileri, zincir market yöneticilerinin katılımı ile Tarım ve Orman Bakanlığı'nda yapılan toplantıda pazarların açılmasının şimdilik mümkün olmadığı bu nedenle pazar esnafına kart düzenlenerek ve izin verilerek mahalle aralarında 2-3 kiloluk poşetlerde "al getir" sistemi gündeme getirildi. İçişleri Bakanlığı'nın da görüşü alınarak sistem üzerinde çalışılıyor.

Toplantıya katılan Türkiye Halciler Federasyonu Başkanı Yüksel Tavşan, yaşanan son gelişmeler semt pazarlarının önemini ortaya çıkardığını belirterek şu bilgileri verdi: "Sadece zincir marketlerle bu işin yürümeyeceği anlaşıldı. Üreticinin ürününü çeken önemli miktarda pazar esnafı var. Pazarlar kapanınca ürünler elde kaldı. Bu dönem tam da sera ve turfanda ürün hasat dönemi. O kadar hassas ürünler var ki,

hasat edilince satılması gerekiyor. Dalında bırakamazsınız. Bu nedenle fiyatlarda da düşme oldu. Üretici her yönüyle bu işten en çok zarar gören kesim oldu. Mutlaka bir çözüm bulunması gerekiyor. Bakanlıkta yapılan toplantıda pazar yerlerinin açılmasının zor olduğu anlaşıldı. Kamu bu konuda kendince haklı. Pazar olunca mutlaka oraya bir yığılma oluyor. Markete gidenlerin sayısı daha sınırlı olabiliyor. Ama pazar açık denilince insanları evde tutmak kolay olmayacak. Bizim önerimiz pazar esnafının kendi mahallesinde ürünleri 2-3 kiloluk poşetlerde mahallede dolaşarak kapıya teslim, al getir mantığı ile satması. Bu konu üzerinde çalışılıyor."

Çiftçi üretimi bırakırsa felaket olur

Pandemi döneminde dünyanın her yerinde üreticilerin desteklendiğini belirten Yüksel Tavşan, "Bu süreçte zarar eden, ürünü elinde kalan çiftçi üretimi bırakırsa asıl büyük felaket o zaman yaşanır. Bırakan çiftçiyi tekrar üretime kazandırmak kolay değil. Bu nedenle zararları karşılanarak, farklı pazarlama kanalları açılarak çiftçiyi üretimden koparmayacak acil bir çözüm bulunması gerekir" dedi.

Şeker fabrikalarının her şeyi satıldı. Yine ABD'li Cargill'in istediği oldu

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na dair Resmi Gazete'nin 5 Mayıs 2021 Çarşamba günü tarihli sayısında tebliğler yayımlandı. Buna göre, bir süre önce Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından farklı illerde düzenlenen özelleştirme ihalelerinin sonuçları açıklandı.

Bugünkü Resmi Gazete'nin büyük bölümünün özelleştirmeye ayrılması dikkat çekti. İhalesi yapılanlar arasında tartışma konusu olan Türkiye Şeker Fabrikaları'na ait taşınmazların olduğu liste yayımlandı.

HEPSİNİ SATTIK

Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğlere göre ihalesi yapılan ve satışı kararlaştırılan taşınmaz şu şekilde duyuruldu:

-Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. adına kayıtlı olan Erzincan ili Çayırılı ilçesi Balıklı Köyü 1303 parsel numaralı 22.300 metrekarelik taşınmaz ve üzerindeki 126 Bin TL bedelle satışı kararlaştırıldı.

-Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. adına kayıtlı olan Erzincan ili Tercan ilçesi Mercan mahallesi 1079 parsel numaralı 30.000 metrekarelik taşınmaz ve üzerindeki 280 Bin TL bedelle satışı kararlaştırıldı.

-Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. adına kayıtlı olan Erzincan ili Tercan ilçesi Çadırkaya Mahallesi 5725 parsel numaralı 11.255 metrekarelik taşınmaz ve üzerindikiler ile 5725 parsel numaralı 17.435 metrekarelik taşınmaz ve üzerindikiler 1 Milyon 11 Bin TL bedelle satışı kararlaştırıldı.

-Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. adına kayıtlı olan Sivas ili Suşehri ilçesi Karaağaç Köyü 110 ada 64 parsel numaralı 7.604 metrekarelik taşınmaz ve üzerindikiler ile 65 parsel numaralı 10.362 metrekarelik taşınmaz ve 67 parsel numaralı 26.851 metrekarelik taşınmazlar ve üzerindikiler 1 Milyon 331 Bin TL bedelle satışı kararlaştırıldı.

-Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. adına kayıtlı olan Kahramanmaraş ili Afşin ilçesi Bakraç Mahallesi 1306 parsel numaralı 10.900 metrekarelik taşınmaz ve üzerindikiler ile 2122 parsel numaralı 19.896 metrekarelik taşınmazlar ve üzerindikiler 280 Bin TL bedelle satışı kararlaştırıldı.

-Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. adına kayıtlı olan Muş ili Bulanık ilçesi Yeni Mahallesi 158 ada 4 parsel numaralı 7.029 metrekarelik,5 parsel numaralı 5.700 metrekarelik ve 6 parsel numaralı 4.685 metrekarelik taşınmaz ve üzerindikiler 2 Milyon 10 Bin TL bedelle satışı kararlaştırıldı.

-Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. adına kayıtlı olan Muş ili Bulanık ilçesi Yeni Mahallesi 158 ada 7 parsel numaralı 8.632 metrekarelik, 8 parsel numaralı 12.734 metrekarelik ve 49 parsel numaralı 301 metrekarelik taşınmaz ve üzerindikiler 1 Milyon 670 Bin TL bedelle satışı kararlaştırıldı.

-Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. adına kayıtlı olan Yozgat ili Yerköy ilçesi Karacaşar mahallesi 102 ada 1 parsel numaralı 2.946 metrekarelik taşınmaz ve üzerindikiler 4 Milyon 600 Bin TL bedelle satışı kararlaştırıldı.

-Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. adına kayıtlı olan Nevşehir ili Kozalı ilçesi Karahasanlı köyü 403 parsel numaralı 19.038 metrekarelik taşınmaz ve üzerindikiler 750 Bin TL bedelle satışı kararlaştırıldı.

-Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. adına kayıtlı olan Kahramanmaraş ili Göksun ilçesi Yantepe mahallesi 118 parsel numaralı 15.700 metrekarelik taşınmaz ve üzerindikiler 3 Milyon 300 Bin TL bedelle satışı kararlaştırıldı.

Hisarcıklioğlu İpsala Gümrük Kapısı'nda

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, İpsala Gümrük Kapısı'nda incelemelerde bulundu. Hisarcıklioğlu Çanakkale Köprüsü'nn açılmasıyla birlikte gümrük kapısında ticari faaliyetlerin artacağını söyledi.

Hisarcıklioğlu, beraberinde İpsala Kaymakamı Ekrem Güngör, oda ve borsa başkanlarıyla, İpsala Gümrük Kapısı'nı ziyaret etti. Kapının İpsala, Keşan ve Edirne ekonomisine büyük katkı vereceğini anlatan Hisarcıklioğlu, "Çanakkale Köprüsü'nn bitmesiyle bu kapının özelliği çok farklı olacak. Çanakkale Köprüsü burasıyla birleştiği anda ekonomik aktivitemiz çok artacak." dedi.

Türkiye'den Avrupa'ya çıkış noktalarının önemine işaret eden Hisarcıklioğlu, şunları kaydetti:

"İhracatımızın yüzde 60'ını, ithalatımızın yüzde 50'sine yakınına Avrupa'dan yapıyoruz. Bunlar da kara yoluyla yapıldığı için fiziki altyapı bizim için çok önemli. Daha önce sınırın bizim tarafı dökülüyordu, karşı taraf ise modern bir haldeydi. şimdi hem burası, hem Kapıkule, hem de Hamzabeyli sınır kapıları ile Batı'nın batısı olduk. Bütün mesele hızlı geçiş için gerekli fiziki şartları sağlamak. Bu anlamda, yerelde özellikle Valimiz, İpsala Kaymakamımız, İpsala Belediye Başkanımıza çok teşekkür ediyorum. İnşallah yakın zamanda Bakanımız ne zaman derse hem burayı hem de Hamzabeyli'yi açmak istiyoruz."

Hisarcıklioğlu, daha sonra İpsala'nın Aliopehlivan köyüne giderek, bir süre önce hayatını kaybeden İpsala Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Girgin'in ailesine başsağlığı diledi.

“Kredi limiti dolanlar dahil tüm işletmeler yararlanabilecek”

KOSGEB Başkanı Hasan Basri Kurt 130 bin işletmeye kullanılacak finansmanın detaylarını DÜNYA'ya anlattı.

KOSGEB Başkanı Hasan Basri Kurt, KOBİ'lere yönelik açıklanan 5 milyar liralık finansman destek paketi kapsamında ilk ödemelerin Haziran ayında başlayacağını açıkladı. Yeni finansman paketinin detaylarını DÜNYA'ya anlatan Kurt, mikro işletmeler için 30 bin, küçük işletmeler için ise 75 bin liralık üst limitin 3 dilim halinde kullanılacağını söyledi.

Hasan Basri Kurt, ciro kaybı hesabında GİB verilerinin esas alınacağını, kredi limiti dolu olan firmaların da destekten yararlanabileceğini bildirdi. KOSGEB Başkanı Kurt, teknoloji firmalarında gelir kaybı şartı aranmayacağını, startup'ların tamamının desteklerden yararlanabileceğini de kaydetti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, KOBİ'lere yönelik geçtiğimiz hafta duyurduğu 5 milyar liralık yeni finansman destek paketine yönelik başvurular önceki gün başladı. Toplam 130 bin firmanın yararlanması öngörülen destek kapsamında ilk ödeme Haziran ayında başlayacak. Yeni finansman paketinin detaylarını DÜNYA'ya anlatan KOSGEB Başkanı Hasan Basri Kurt, mikro işletmeler için 30 bin lira olan üst limitin Haziran ayından başlamak üzere 10'ar bin liralık 3 dilim halinde kullanılacağını kaydetti. Kurt, küçük işletmeler için ise 75 bin liralık limitin 3 dilim halinde kullanılacağını aktardı.

“Arada banka olmayacak”

Pandemiden olumsuz etkilenen şirketlere yönelik sağlanacak finansal destekte temel kriterin ciro kaybı ve istihdamı korunması oluğunu aktaran Hasan Basri Kurt, ciro kaybı hesabında Gelir İdaresi Başkanlığı verilerinin esas alınacağını, kredi limiti dolu olan firmaların da destekten yararlanabileceğini bildirdi. Başkan Kurt, teknoloji firmalarında gelir kaybı şartı aranmayacağını, start-upların tamamının desteklerden yararlanabileceğini söyledi.

Bu desteklerin kullandırılmasında arada banka olmayacağını ve paranın şirketlerin beyan ettikleri IBAN numaralarına yatırılacağı bilgisini veren Kurt, geri ödemelerin ise 2024 yılında başlayacağını bildirdi. Destek sağlanan kuruluşlardan, yazılı taahhüt dışında, senet vs. dahil hiçbir şey alınmayacağını ifade eden Hasan Basri Kurt, gerek 30 ve 75 bin liralık limitleri gerekse yararlanabilecek 130 bin şirket sayısını bütün algoritmalara çalışarak belirledikleri bilgisini verdi.

Teşvikte aylık rekor kırıldı

Mart ayında, pandeminin tüm olumsuzluklarına rağmen, 1.256 ile şimdiye kadar düzenlenen aylık en yüksek sayıya ulaşıldığını belirten Mehmet Yurdal Şahin, belgelerin 1.214'ünün yerli, 42'sinin ise yabancı firmalar için düzenlendiğini kaydetti.

Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürü Dr. Mehmet Yurdal Şahin, bu yıl mart ayında teşvikte aylık bazda rekor kırıldığını söyledi.

Pandeminin tüm olumsuzluklarına rağmen, şimdiye kadar düzenlenen aylık en yüksek sayıya ulaşılarak 1.256 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlendiğinin altını çizen Şahin, geçen yılın aynı ayına göre belge sayısının yüzde 55, öngörülen sabit yatırımın yüzde 7,5, istihdamın ise yüzde 17 arttığını bildirdi.

Dr. Mehmet Yurdal Şahin, Mart ayı teşvik verilerini, DÜNYA'ya değerlendirdi:

Mart ayında düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin 1.214 adedi yerli firmalar, 42 adedi yabancı sermayeli firmalar tarafından alındı. Yerli firmalara düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 18,4 milyar TL olup, toplam içindeki payı yüzde % 93 oldu. Yabancı sermayeli firmalarca alınmış olan yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 1,4 milyar TL olup, toplam içindeki payı ise %7 seviyesinde.

2021 yılı Mart ayında düzenlenen Yatırım Teşvik Belgeleri, 2020 yılı Mart ayına göre; belge adedi açısından %55 oranında artış, öngörülen toplam sabit yatırım tutarı açısından %7,5 oranında düşüş ve istihdam açısından %17 oranında artış gösterdi.

3 aylık dönemde belge sayısı yüzde 39 arttı

2021 Ocak-Mart döneminde öngörülen sabit yatırım tutarı toplam 50,2 milyar TL olan 3.124 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlendi. Bu belgelerde toplam 83.162 kişilik istihdam öngörüldü.

Yatırım teşvik belgeleri, 2020 yılı Ocak-Mart dönemine göre belge adedinde %39 artış, sabit yatırım tutarında %4 oranında düşüş ve öngörülen istihdamda %12 oranında artış gösterdi.

Yüzde 60.4'ü yeni yatırım

Mart ayında düzenlenen 1.256 adet belgenin, 714 adedi komple yeni yatırım niteliğinde olup, bunlar toplam sabit yatırım tutarının %60,4'ünü (11,9 Milyar TL) oluşturdu.

Yatırımların 466'sı tevsiyatı niteliğinde olup, toplam sabit yatırım tutarının %34,3'ünü (6,8 Milyar TL) oluştururken, diğer mahiyetlerdeki yatırımlar için, toplam sabit yatırım tutarının %5,3'ünü (1 Milyar TL) oluşturan 76 adet belge düzenlendi. Bölgesel destek sınıfında yer alan yatırım teşvik belgeleri, öngörülen toplam sabit yatırım tutarının %31'ini ve toplam istihdamın %46'sını oluşturuyor.

Bölgesel teşvik uygulaması kapsamında olup Organize Sanayi Bölgelerinde yapılması planlanan yatırımlara yönelik düzenlenen bölgesel- alt bölge destek sınıfında yer alan yatırım teşvik belgeleri, toplam sabit yatırım tutarının %18'ini ve öngörülen toplam istihdamın da %18'ini oluşturdu.

Bu dönemde, 3305 sayılı Kararla belirlenmiş olan öncelikli yatırım konularında 113 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup; bu yatırımların istihdama katkısının 3.643 kişi olması planlanıyor.

Bölgesel, Bölgesel-Alt Bölge ve Bölgesel Öncelikli yatırım olarak desteklenen yatırımlar, Mart ayında düzenlenen belgelerin belge adedinde %58'ini, sabit yatırım tutarında %57'sini, istihdamda ise %76'sını oluşturuyor.

Yatırım teşvik belgelerinin bölgesel dağılımında 1. Bölge belge adedi, sabit yatırım tutarı ve istihdam açısından ilk sırada geliyor.

Özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerinde istihdam artışı sağlamak, teşvik sisteminin önemli hedeflerinden biri. 6. Bölgenin öngörülen istihdam açısından %28 pay ile 2. sırada yer alması, bu bakımdan önemli bir göstere. Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerinin yer aldığı 5. Bölge ve 6. Bölgede öngörülen istihdam toplamı 10.718 kişi olup, toplam öngörülen istihdamın %35'i bu bölgelerden sağlanıyor.

Bölgesel Destek Sınıfı kapsamında 6. Bölgeye sağlanan teşvik unsurları, 6. Bölgede emek yoğun sektörlere yapılan yatırımlarda önemli bir artış sağlıyor. Bu kapsamda 6. Bölgede Giyim Eşyası İmalatı konusunda düzenlenen yatırım teşvik belgelerinde

Öngörülen istihdam, toplam 6. Bölge yatırım teşvik belgelerinde öngörülen istihdamın %79'unu oluşturdu.

Yatırım teşvik belgelerinin sektörel dağılımı Belge adedi açısından imalat sektörü %71 (897 adet belge) pay ile birinci sırada yer aldı. İmalat sektörünü %13 (156 adet belge) ile hizmetler sektörü, %7 (91 adet belge) ile tarım sektörü, %6 (71 adet belge) ile enerji sektörü ve %3 (41 adet belge) ile de madencilik sektörü takip etti.

İmalat sektörü öngörülen toplam sabit yatırım tutarı içinde %72 (14,1 milyar TL) ve öngörülen istihdam içinde de %78 (23.616 kişi) pay ile ilk sırada bulunuyor.

İlk 5 il Yatırım teşvik belgelerinin belge adedine göre sıralamasında İstanbul %16 (199 adet belge) pay ile ilk sırada yer alıyor. İstanbul'u sırasıyla Bursa, Konya, İzmir ve Antalya takip ediyor.

Mart ayında 265 adet yatırım teşvik belgesinin tamamlama vizesi yapılırken, tamamlama vizesi yapılan belgelerin toplam sabit yatırım tutarı 2,6 milyar lira ve gerçekleşen istihdam 9.527 kişi.

Yüksek faiz bile vatandaşın ihtiyacını durdurmadı

Tüketici kredilerinde mart ayıyla birlikte yeniden bir canlanma yaşanmaya başladı. Kamu bankaları frene bassa da yerli özel ve yabancı bankalarının öncülüğünde ihtiyaç ve taşıt kredilerinde hızlı yükselişler gözleniyor.

Merkez Bankası'nın kasımdan bu yana sürdürdüğü parasal sıkılaştırma kredi faizlerinin yüzde 20 ve üzerine çıkmasına neden oldu. Kasım ve aralık aylarında özellikle tüketici kredilerinde yavaşlama gözlenirken yeni yılla birlikte krediler yönünü yeniden yukarıya döndü. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) verileri özellikle mart ayı ile birlikte tüketici kredilerinde aylık artışın hızlandığını ortaya koyuyor. En hızlı artış taşıt kredilerinde yaşanırken ihtiyaç kredisinde de yüzde 2'nin üzerinde aylık artışlar gözleniyor. Geçen yıl kredi büyümesinde başı çeken kamu bankalarının son dönemde bayrağı yerli özel bankalara devretmesi de dikkat çekti.

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu da geçen haftaki Enflasyon Raporu sunumunda tüketici kredilerindeki artışa dikkat çekmişti. BDDK verilerine göre Kasım 2020'de 675.2 milyar lira olan tüketici kredi hacmi Mart 2021'de 692 milyar liraya çıktı. En hızlı yükseliş ise şubat ve mart aylarında yaşandı. 2020 sonuna göre tüketici kredileri yüzde 2,38 artış oldu. İhtiyaç kredisine talebi ise kasım ve aralıktaki ivme kaybının ardından yeniden aylık yüzde 2'nin üzerinde artış seyrine döndü.

Geçen yıl uygulanan genişleyici para politikası kredi faizlerini tek haneyle tarihi en düşük seviyelerine doğru çekmişti. Bu dönemde kredi genişlemesinde kamu bankaları başı çekmiş oldukça yüksek bir kredi hacmi yakalanmıştı. Ardından kasım ile birlikte yeniden sıkı para politikasına dönüş yapılmış ve politika faizindeki artış kredi faizlerini de artırmıştı.

Taşıtta büyüme hız kesmedi

BDDK verileri ihtiyaç ve taşıt kredisine talebin canlılığını koruduğunu gösteriyor. Sektörü toplamında geçen yıla göre taşıt kredi hacminde yüzde 91,6'lık büyüme yakalanırken 2020 sonundan bu yana ise yüzde 15,1'lik artış görüldü. Taşıt kredisi hacmi martta şubata göre yüzde 9,5 arttı. Şubatta aylık artış yüzde 3,77, ocakta ise yüzde 1,26 idi. Martta talepte yeniden artış olduğu görüldü. Yerli özel bankalarda taşıt kredisi hacmi geçen yıla göre yüzde 151,5'lik artışla öne çıkıyor. 2020 sonundan bu yana büyüme ise yüzde 24,3. Martta ise şubata göre yerli özel bankalar taşıt kredilerinde yüzde 12'lik büyüme ile dikkat çekiyor. Şubatta yüzde 6,72, ocakta ise yüzde 4 artış sağlanmıştı. Kamu bankaları da taşıt kredisinde martta yüzde 4,76'lık artış yakaladı. Şubatta yüzde 2,5, ocakta ise yüzde 2,7'lik düşüş yaşanmıştı kamu bankalarının taşıt kredisi hacminde. Kamu bankalarının geçen yıla göre ise taşıt kredisi büyümesi yüzde 66, 2020 sonuna göre ise yüzde 0,5'lik düşüş var. Yabancı bankaların geçen yıla göre taşıt kredi hacmi yüzde 70,5, yılsonuna göre yüzde 15 artış yakaladı. Martta şubata göre yüzde 9,44 büyüme sağlayan yabancı bankaların şubatta ocak ayına göre büyümeleri ise yüzde 4 seviyesindeydi. Sektörün toplam taşıt kredisi hacmi ise 13.5 milyar lira.

Kamu bankaları frene bastı

İhtiyaç kredileri taşıttan sonra tüketicilerin en çok talep ettiği kredi alanı oldu. Sektörde ihtiyaç kredisi hacmi martta 401.8 milyar lira olurken geçen yılın aynı ayına göre yüzde 37,4'lük, 2020 sonuna göre yüzde 4,11'lik artış var. Martta ise şubata göre büyüme yüzde 2,02 olarak gerçekleşti. Şubatta ocak ayına göre yüzde 1,5, ocakta da aralık ayına göre yüzde 0,5'lik artışlar görülmüştü. Yerli özel bankalar genişleyici para politikası döneminde kamu bankalarına kaptırdığı ihtiyaç kredilerinde liderliği de geri almaya çok yaklaştı. Yerli özel bankaların ihtiyaç kredi hacmi 148.2 milyar liraya yükseldi, kamu bankalarının ise 148.4 milyar liraya geldi. Yerli özel bankalar martta yüzde 3,5'lik bir büyüme sağlarken kamu bankaları çok yüzde 0,04 seviyesinde az da olsa bir düşüş gerçekleştirdi. Yerli özel bankaların şubattaki büyümesi yüzde 3,16, ocaktaki büyümesi ise yüzde 2,1 idi. Martta ihtiyaç kredisi talebi hız kazandı. Yabancı bankalar da ihtiyaç kredisi hacminde martta yüzde 3 büyümeyi yakaladı. Şubatta yüzde 2,7, ocakta ise yüzde 1,91'lik aylık büyümelere imza atmışlardı. Yabancı bankalarda geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 29,8'lik bir büyüme gözlenirken 2020 sonundan buyana ise yüzde 7,78'lik artış yakalandı. Kamu bankalarında geçen yılın aynı ayın göre yüzde 44,7, yerli özel bankalarda ise yüzde 36,2'lik büyüme var.

Konut kredilerinde yılsonuna göre yüzde 0,56 düşüş

Sektör toplamına göre konut kredileri mart ayına kadar bir önceki aya göre düşüş göstererek gelirken martta yüzde 0,15 ile küçük de olsa yeniden bir artış gösterdi. Konut kredisi hacmi martta 276.7 milyar liraya çıktı. Geçen yılın aynı dönemine göre konut kredisindeki yükseliş yüzde 31 olurken 2020 sonuna göre ise hala yüzde 0,56'lık gerileme dikkat çekiyor. Konut kredisinde yerli özel bankalarda geçen yıla göre yükseliş yüzde 9,97 olurken yılbaşına göre artış ise yüzde 4 olarak hesaplanıyor. Kamu bankalarında geçen yıla göre yüzde 45'lik bir artış olurken 2020 sonuna göre yüzde 2,34'lük düşüş yaşandı. Yabancı bankalar da konut kredisinde büyümesini sürdürdü. 2020 sonuna göre yüzde 1,77, geçen yılın mart ayına göre ise yüzde 12,8 büyümeyi yakaladı.

MHP'den 100 maddelik anayasa önerisi

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yeni anayasa çıkışının ardından 100 maddelik yeni anayasa önerisinde bulundu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın başlattığı “yeni anayasa” çıkışına, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'den 100 maddelik anayasa önerisi geldi. Partinin genel merkezinde basın toplantısı düzenleyen Bahçeli, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılında '100 Maddelik Yeni Anayasa' adıyla 100 maddelik anayasa önerilerinin hazırlık aşamalarını tamamladıklarını açıkladı.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile mevcut anayasa arasında uyumsuzluğun olduğunu belirten Bahçeli, anayasa önerilerini AK Parti ile paylaşacaklarını kaydetti.

YENİ ANAYASA ÖNERİSİ AK PARTİ İLE PAYLAŞILACAK

Mevcut anayasa ile Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi arasında uyumsuzluğun olduğunu söyleyen Bahçeli, 100 maddelik anayasa metnin hazırlığında uluslararası kuruluşların görüşlerinin de dikkat alındığını belirtti. Söz konusu 100 maddelik anayasa metninin Cumhurbaşkanı Erdoğan ve AK Parti'yle paylaşılacağını dile getiren Bahçeli, diğer partilere de yeni anayasa önerilerini sunduklarını kaydetti. Yeni anayasa önerisini şablonu hakkında bilgi veren Bahçeli, “Devletin şekli ve nitelikleri aynen korunarak 1. maddede ele alınmış, bu madde değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez denilmiştir. 3. kısmında 3 bölüm halinde Cumhuriyet'in temel organları düzenlenmiştir. Başkan ile birlikte 2 başkan yardımcısının seçilmesi öngörülmüştür” ifadelerini kullandı.

Sezon öncesi tahıl piyasalarındaki gelişmeler

Ali Ekber YILDIRIM

05 Mayıs 2021 Çarşamba

Pandemi sürecinde tarım ve gıda sektöründeki gelişmeler daha yakından izleniyor. Kısıtlamalar, artan fiyatlar, iklim ve kuraklık kaynaklı birçok sorun yaşanıyor.

Tahılda sezon öncesinde hem yurtiçi hem de yurtdışı piyasalarını yakından izleyen Eski Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü İsmail Kemaloğlu aylık olarak yayınladığı "Tarım Ürünleri Piyasa Analiz Bülteni"nin son sayısında gelişmeleri değerlendirdi.

Bu değerlendirmeyi sayfa sınırlarımız içerisinde özetleyerek paylaşıyoruz:

Dünya piyasalarındaki gelişmeler

Uluslararası Hububat Konseyi, yaklaşık bir ay önce açıkladığı üretim tahminleri raporunda; dünya üretiminde arz yönlü çok sorun görünmediğini, talep baskısının fiyat seyrini etkileyeceğini vurguladı. Birkaç üründen örnek verirsek; dünya buğday üretiminin 790 milyon ton gibi rekor seviyede ve stok devrinin 300 milyon tonun üzerinde, yine mısır üretiminin 1 milyar 193 milyon ton, stok devrinin 250 milyon tonun üzerinde, soya fasulyesi üretiminin ise 383 milyon ton, stok devrinin 50 milyon tonun üzerinde olacağı öngörülmektedir.

Fiyatlarda ciddi artış var

Ancak, son günlerde mısır başta olmak üzere buğday, soya fasulyesi, ayçiçeği tohumu ve yağı, arpa dahil tarım ürünlerinin fiyatlarında çok ciddi artış var. Uluslararası borsalardaki günlük artışlar tedirgin etmektedir. Sadece birkaç gün içinde; Karadeniz menşei 12,5 protein buğday Fob fiyatları ton başına 10-15 dolar artarak 275-280 dolar seviyelerine çıktı. Mısır fiyatı 10 dolar civarında artarak 280 dolara, arpa fiyatı 225, kepek 200, soya fasulyesi ABD menşei 600, Arjantin kaynaklı 550-560, Rusya ham ayçiçek yağı 1.550, Ukrayna ayçiçeği tohumu 750 dolara ulaştı.

Dünya mısır ticareti yaklaşık 185 milyon ton iken bunun yüzde 68'ini 3 ülke gerçekleştiriyor. Sırası ile ABD yüzde 26, Brezilya yüzde 22, Arjantin yüzde 20 ihracat payına sahip. Dolayısı ile dünya mısır ihracatında en büyük paya sahip 3 ülkede iklimsel kaynaklı endişeler görülmektedir. İlave olarak Arjantin gibi dünya mısır ihracatının yüzde 20'sini yapan bir ülkede yasaklama, kısıtlama, ihracatı durdurma gündeme gelmiştir. Çiftçilerin tepkileri ile bu eylemden vazgeçilmiştir.

Çin etkisi

Diğer taraftan dünya mısır talebinin yüzde 15'i tek başına Çin'den geliyor. Bundan 3 yıl önce 4.5 milyon ton mısır ithal eden Çin, iki yıl önce 8 milyon ton, geçen yıl ise 24 milyon ton mısır ithal etti. Çin'de itlaf edilen hastalıklı hayvanların yerine kapalı sistemle domuz çiftliklerinin kurulumu dahil yeni projelerle yem hammadde ihtiyacını artırıyor. Çin hükümetince yapılan son açıklamada; yem üretiminde kullanılan hammaddelerin maliyet riski dolayısı ile buğday, arpa kullanımına yönelecekleri belirtilmiştir. Çin, bir yıl içinde 11 milyon ton da buğday ithalatı yaptı. Çin, 132 milyon tona varan buğday üretimi ile en büyük üreticidir.

Dolayısı ile mısır odaklı başlıyor görünen fiyat hareketleri ikame bütün ürünlerde fiyat artışı olarak devam ediyor. Önümüzdeki mayıs ve haziran ayında biraz yatay seyir hatta fiyatlarda gevşeme öngörülenler var.

Türkiye'deki gelişmeler

Uluslararası piyasalarda yaşanan fiyat hareketlerinin ülkemiz piyasalarını doğrudan etkilediğini söyleyebiliriz. Çünkü sadece geçtiğimiz yıl; Dahilde işleme sistemi dahil 9 milyon 750 bin ton buğday, 890 bin ton arpa, 2 milyon 073 bin ton mısır, 2 milyon 946 bin ton soya fasulyesi, 1 milyon 146 bin ton ayçiçeği tohumu ithalatı gerçekleştirildi.

Kurdaki hareketlenme de eklenince ithal ettiğimiz ürünlerin maliyetleri iç piyasa fiyatlarını artıracak. Gıda enflasyon riski devam edecek.

Ülkemiz buğday üretiminin sadece yüzde 22 civarının sulu tarımla yapıldığını, %78'lik kısmının tamamen iklim ve yağışlara bağlı olduğunu vurgulayarak rekoltedeki hassasiyeti belirtmiş olalım. Temennimiz çiftçilerimizin emeklerinin zayi olmamasıdır.

Yeni hasat sezonunu belirleyecek başlıca faktörler; dünya fiyatlarının seyri, kur etkisi ile ithal maliyetleri, rekolte beklentisi, TMO'nun müdahale fiyatları, pandemi etkisinin azalması ile un sektörünün talebi, yem sanayinin buğday ilgisi, banka faizleri, finansman maliyetleri olacaktır.

Bu çerçevede; çiftçinin buğday müdahale fiyatlarının TMO'nun şu anki satış fiyatları olan ton başına 2.050-2.150 lira aralığında olmasını bekliyoruz. Geçen yıla göre yüzde 25-30 artış demek.

Neler olabilir?

- Pandemi etkisi hızla ortadan kalkıp toplu tüketimlerde beklenen hareket olmaz ise un sanayinin buğdaya ilgisi sınırlı kalacak.
- Yem sanayi mısır ve arpa fiyatlarının buğday fiyatları seviyesine gelmesi sebebi ile protein değerini de gözetererek buğday talep edecek.
- Piyasada sektör dışı yatırımcı ilgisi sınırlı kalacak. Hem faizlerdeki yükseklik hem geçen yıl ürün alıp uzun süre bekletenlerin istediği marjları elde edememesi sebebi ile. Yılsonuna kadar satanlar ciddi karlar elde ettiler.
- Çiftçi artan girdi maliyetleri ile ton başın 2.200-2300 lira altındaki fiyatlara tepki gösterebilecek, dünya fiyatlarını ve ithal maliyet mukayeselerini yapacak.
- Muhtemelen ithalatın yine öne çıkacağı bir sezonu yaşıyor olacağız. Geçtiğimiz sezon un sanayindeki daralma yaşanmasaydı iç piyasa için ithal edilen buğday miktarının bir kat fazlasını ithal ediyor olacaktık. Yeterlilik riskleri de artıyor.
- Yem hammadde talebi ve fiyat cazibesi dolayısı ile buğdayların bir kısmı silajlık biçilecek,
- Saman kıymetli olacak,
- Kırmızı mercimek gibi Güney Doğu Anadolu Bölgesi ağırlıklı yetiştirilen ürünlerde fiyat artışları kaçınılmaz olacak,
- Ayçiçeği daha kıymetli hale gelecek

Özetle, İsmail Kemaloğlu'nun tespitleri ve değerlendirmeleri dikkate alındığında zor bir sezon yaşanacak. Girdi maliyetleri artarken, kuraklık ve iklime bağlı zararlar yaşanırken üretimin devamlılığı açısından çiftçinin emeğinin karşılığını alması, tüketicie de uygun fiyata gıda temin edilmesi gerekiyor.

Dünya piyasalarını etkileyecek riskler

- 1- Uluslararası fonların tarım piyasalarına ilgisi devam edecek. Dolayısı ile dünya emtia fiyatlarında sadece arz- talep dengesi fiyat istikrarını sağlamayacak, borsalardaki spekülative hareketler artacak.
- 2- Uluslararası kurum ve kuruluşların açıkladığı rekolte tahminleri ve analizlerindeki farklılıklar da dünya piyasalarındaki oynaklığa etkileyebilecek,
- 3- Çok az sayıda ülkenin ana üretici ve ihracatçı, çok sayıda ülkenin de ithalatçı olduğu uluslararası tarım piyasalarında ülkelerin veya firmaların fiyatlarda spekülative

etkisi gittikçe artıyor olacak, Dünya tarım ürünleri ihracatının yüzde 58.5'lik kısmını sadece 8 ülkenin yaptığını unutmamalım.

4-Artan gıda güvenliği endişesi ülkeleri daha fazla tedirgin edecek, bu da talep yönlü baskıları artıracak.

5- Ana ihracatçı ülkeler hammadde yerine mamul satış eğilimlerini güçlendirecek, ithalatçılar katma değerli ürünleri satın almak zorunda kalabilecek.

Kuraklık zararı büyük

Hasat sezonuna girdiğimiz bugünlerde maalesef ülkemiz ekilişten bugüne yağış olarak normalin ve geçen yılın oldukça altında bir sezon geçirdi. Ekim, kasım, aralık aylarını kapsayan ekiliş dönemi yağışlar ortalamada normalin yüzde 50 altında kaldı. Bu bitki gelişimlerini zayıf bıraktı, çoğu bölgede ciddi riskler arttı. Ancak, ocak, şubat ve mart ayları yağışları en kötü senaryoyu önledi. Bitkilerde belirli toparlanma görüldü. Nisan ayı ise yine beklenen yağışları vermedi. Her ne kadar Anadolu'nun doğusu, Doğu Anadolu için mayıs ve haziran ayı yağışları önemli ise de çoğu bölgemizde nisan-mayıs ayı kritiktir.

Bölgesel olarak yağış azlığından en fazla etkilenen iki bölge İç Anadolu ve Güney Doğu Anadolu bölgeleri oldu. İç Anadolu ülkemiz buğday üretimindeki payının yüzde 38, Güney Doğu Anadolu'nun payının da yüzde 14 olduğunu hatırlatalım.

Bizim araziden aldığımız bilgileri de değerlendirdiğimizde bu yıl buğday, arpa için kaybımızın minimum yüzde 15-20 seviyelerinde olacağını öngörmekteyiz. Özellikle Güney Doğu Anadolu'da çok risk var. Bugünlerde acil yağış bekleniyor. Beklenen yağış alınamaz ise kayıplar bölge bazında yüzde 50'leri bulacak.

Çözüm önerileri

- Hayvancılığı acilen kırsal odaklı aile işletme faaliyetine döndürmek zorundayız. Şirketleşen, lokanta usulü beslenen hayvancılık önümüzdeki süreçte gıda enflasyon riskini, hububat arz- talep dengesini, ithalatı artıracaktır.

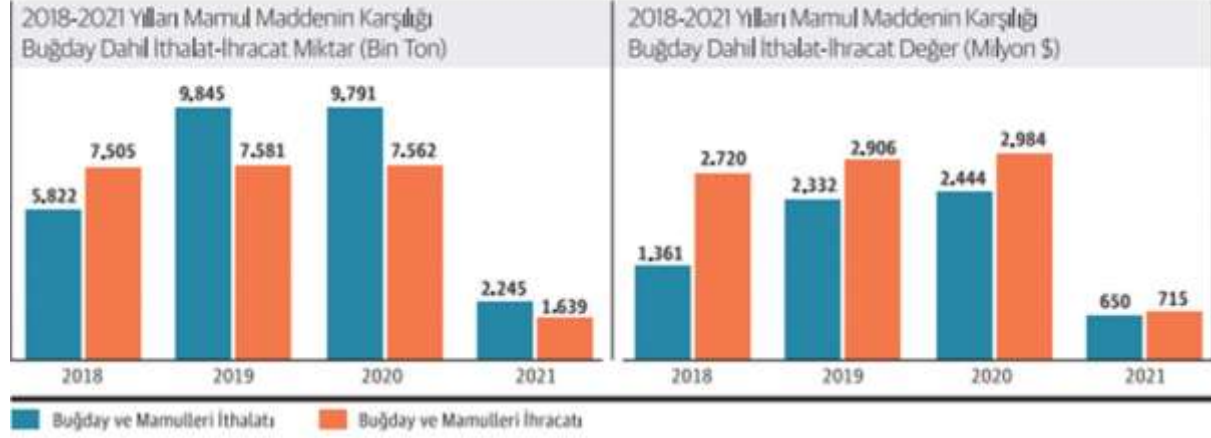
- Yapısal sorunları çözmeden uygulanan yöntemler istenen sonuçları vermeyecek, enflasyon riski gibi başka sorunlar doğurabilecektir. Yapısal sorunlara odaklanarak, çiftçinin üretim sürecini yönetmek zorundayız.

- Acilen havza bazlı yönetim modeline geçilmelidir. 6 hektarları bir araya getiren, hendeği, sınırı, tapusuna takılmadan her ilçenin, beldenin, havzanın tek bir tarımsal işletme mantığı ile yönetildiği üretim modeline geçilmelidir.

- Desteklemeleri, teşvik ve hibeleri parçaları bir araya getirerek yönetene, çiftçi ile sözleşmeli üretimi sadece alım garantisi olarak değil üretim evliliği şeklinde organize edene, birlikte üretime bonus verecek şekilde yeniden tanımlamalıyız.

- Bakanlığımız tarımsal araştırmalar biriminin analizine göre yönetimin toplulaştırması yöntemini uyguladığımızda maliyetlerde minimum yüzde 15, verimlilikte de yüzde 20-25 artış olacağı belirtiliyor.

Türkiye Hububat ve Mamul Madde Piyasalarının Genel Görünümü

Bakalım enflasyonu düşürmek için adım atılacak mı?

Alaattin AKTAŞ

05 Mayıs 2021 Çarşamba

✓ **Döviz, kasımdan nisana tam bir V çizdi. Şubat dip noktaydı. Şimdi yarın V'nin sağ ucunu daha da yukarı itecek bir adım atılır mı, yani faiz indirilir mi?**

✓ **Merkez Bankası'nın değil yarın, önümüzdeki aylarda bile faiz indirmesi mümkün görünmüyor. Ama belli mi olur, bakmışsınız emir demiri kesmiş!**

Siyaseten hep dile getirildi. Merkez Bankası Başkanı da bu göreve atanmadan önce bu görüşte olduğunu yazdı. Neydi dile getirilen ve yazılan; enflasyonun nedeninin yüksek faiz olduğuydu.

Merkez Bankası, 15 Nisan'da yapılan bir önceki Para Politikası Kurulu toplantısında faize dokunmadı. Normaldi bu. Faiz önceki başkan döneminde 18 Mart'taki toplantıda yüzde 17'den yüzde 19'a çıkarılmıştı ve bir sonraki toplantıda indirmeye gitmek Merkez Bankası'nın zikzak çizmesi olarak yorumlanabilirdi.

Oysa bizim Merkez Bankamız hep "**öngörülebilir, piyasa ile zıtlaşmayan, sürprizlere kapalı ve hepsinden önemlisi bağımsızlığıyla uyumlu**" politikalar izlerdi. O yüzden faiz toplantıdan toplantıya bir artırılıp bir indirilmezdi.

Para Politikası Kurulu yarın toplanacak ve halen yüzde 19 düzeyinde bulunan politika faizini ele alacak.

Şimdi gelin birkaç saptamada bulunalım...

- Tüketici enflasyonu alıp başını gidiyor mu, gidiyor ve nisan sonunda yüzde 17 bile aşıldı mı, aşıldı.

- Enflasyonu ne aşağı çekerdi, düşük faiz; öyle mi, öyle.

05.05.2021

- Geçen ay dokunulmayan faizi yarın aşağı çekme olanağımız var mı, kesinlikle, kim engelleyebilir ki...

Öyleyse yarın yapılacak bellidir. Merkez Bankası'nın faizi yarın göstermelik olmayacak bir oranda, yani en az 2 puan aşağı çekmesi gerekir.

Sonu kötü olur mu?

İçinizden **"Biz bu filmi daha önce de görmüştük, Merkez Bankası zamansız faiz indirince başımıza neler geldi; tekrar başa dünmüş olduk, hem de bir dizi kayıpla"** diye düşünenler mutlaka çıkmıştır.

Önemli olan böyle düşünenlerin değil, böyle düşünmeyenlerin karar verme olanağına sahip durumda bulunmasıdır.

Kaldı ki bu bugünün sorunu da değildir. Yıllardan beri bir ileri iki geri gidiyor olmamızın altında zamansız alınan benzeri kararlar yatmıyor mu zaten...

Faiz indirilmez; ne yarın, ne yakın zamanda

Hani mesela dedik hesabı, faizi aşağı çekmek suretiyle enflasyonu düşürmek istersek neler olacağını girişte yazdık. Daha doğrusu olamayacakları.

Bir atasözümüz var, **"Bekara karı boşamak kolay"** diye.

Kastedilen çok belli de, ifade sevimsiz gelir bana. O yüzden bu sözü değiştirip **"Bekara boşanmak kolay gelir"** demeyi tercih ediyorum.

Bizim faiz ve enflasyon konusundaki yaklaşımımız da böyle; **"Bekara boşanmak kolay"** misali iş başa düşmeden rahat rahat esip gürlüyoruz. Ama iş başa düştü mü, sorumluluk söz konusu oldu mu, durum değişiyor.

Değişmek zorunda zaten.

Gerçi sorumluluk alması gerekenlerin bazıları **"emre itaatsizlik"** etmemek ve bazı kayıplarla yüz yüze kalmamak uğruna yanlış kararlar vermiyor da değil ya...

İşte şimdi yarın da iş başa düşmüş durumda...

Enflasyonu düşürmek faizi indirmekle mümkünse eğer, hadi buyurun yarın faizi indirin.

Ama olmaz, faiz indirilemez!

Şu durumda bile gidişat can sıkıcı

05.05.2021

Biz öyle bir yönetim anlayışına sahibiz ki, faizi artırdığımızda bile **“Ne oluyor, bu döviz de çok düştü”** dercesine giriştiğimiz bir atama operasyonu ile dövizin **“V”** çizmesine sebep olduk.

Kimileri **“Ne sebep olması, adeta sağladık”** diyorsa da biz bu iddialara katılmıyoruz.

Bu köşede dün de yazdık. Döviz, kasımda son dönemin zirvesine çıkarak V'nin sol tepe noktasını oluşturmuştu. Şubatta dibi gördük, nisanda V'nin sağ tepe noktası ortaya çıktı.

Şimdi yarın diyelim faizi indirdik, nisandaki tepe noktası çok daha yukarıya doğru gidecek demektir.

Bunu göze alabilir miyiz?

Normal koşullarda elbette alamayız, kimse alamaz.

Üretici fiyatları gümbür gümbür ilerliyor. Baksanıza mart ve nisanda yüzde 4'ün üstünde artışlar yaşandı. Buna yol açan en büyük etken de döviz kurunun getirdiği maliyet. Gerçek buyken siz şimdi hadi tutun da döviz yeniden zıplatacak şekilde faizi aşağı çekin bakalım.

Mümkün mü?

Merkez'in faiz indirme niyeti hiç yok

Dedik ya, iş başa düşmeden esip gürelemek kolay. Ama insanın sırtına yumurta küfesi yüklendi mi, haliyle daha temkinli yürümeye başlıyor...

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu'nun 15 Nisan'daki toplantısından sonra yapılan açıklamada temkinli yol alınacağını işaretleri çok açık bir şekilde verildi:

“TCMB, fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda elindeki tüm araçları kararlılıkla kullanmaya devam edecektir. Enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana ve orta vadeli yüzde 5 hedefine ulaşmaya kadar politika faizi, güçlü dezenflasyonist etkiyi muhafaza edecek şekilde, enflasyonun üzerinde bir düzeyde oluşturulmaya devam edilecektir.”

Neymiş, politika faizi enflasyonun üzerinde bir düzeyde oluşturulmaya devam edilecekti.

Enflasyon da yüzde 17.14 olduğuna göre...

Bütün bu açıklamalara, bütün bu verilere rağmen yarın bir faiz indirimi görür müyüz? Neden olmasın, bizde emir her şeyi keser!

Abdulkadir Selvi

Bize yeni siyaset gerekli

5 Mayıs 2021

Özal'ın tenkit edilecek yönleri vardı. Körfez Savaşı'ndaki fazla Amerikancı tutumu gibi. ANAP'taki yolsuzluk söylentilerinin üzerine gitmemesi gibi. Ama Özal, 12 Eylül'ün baskıcı ortamından sonra bir zihniyet devrimi gerçekleştirdi. Türkiye'yi dışa açtı. AB'ye tam üyelik başvurusunu yaptı. 141-142 ve 163. maddeleri kaldırdı. Komünizm ve şeriat suçlamasıyla solcuların ve dindarların cezaevlerinde çürümesinin önüne geçti.

ÖZAL, ASKERİ VESAYETİ GERİLETTİ

Askeri vesayetle mücadele etti. Seçilmişleri protokolde hak ettiği yere getirdi. Başbakan'ı 8. sıradan alıp cumhurbaşkanı ve meclis başkanından sonra üçüncü sıraya yerleştirdi. **Demirel'in** deyimiyile, **"70 sente muhtaç olan"** Türkiye'de doları yasak olmaktan çıkarıp, Türkiye'ye savunma sanayiye, ihracatı öğretti.

TÜRK HALKI ÖZAL'I ANLADI

Özal'ın vefat yıldönümünde **Semra Özal**, **"Türk halkının büyük bir bölümü yaşarken de onun kıymetini bildi, gereken değeri verdi"** derken haklıydı. Türk milleti kutuplaşmaları ortadan kaldırıp dört eğilimi birleştiren, Türkiye'ye değişimi öğreten, vizyon sahibi **Turgut Özal'ı** sevdi ve destekledi. **Özal'ı** en az ailesi ve partisi ANAP anladı. Gereksiz şeylerle **Özal'ı** yıpratıldılar.

TÜRKİYE EL DEĞİŞTİRDİ

12 Eylül yönetimi ve statüko **Özal'la** mücadele edemeyeceğini anlayınca **Demirel'in** önünü açtı.

Özal'ın vefatından sonra Türkiye adeta el değiştirdi. Değişimci, reformist, Batı'ya açık Türkiye gitti. Yerine statükocu bir Türkiye geldi. O Türkiye bizi 90'lı yılların terör cehennemine ve 28 Şubat'ın başörtüsü yasaklarına sürükledi.

DEMİREL TARZI MUHALEFET

Demirel, **Özal'la** mücadele ederken onun değişimciliğiyle, vizyonu ile, serbest piyasa ekonomisiyle mücadele etmedi. **Özal'ı** ve ANAP'ı geçim sıkıntısı, traktörüne haciz gelen köylü, çocuğu işsiz olan baba, işyerine haciz gelen esnaf üzerinden vurdu.

Tütün üreticisine, “**Onlar ne verdilerse ben 5 lira fazlasını vereceğim**” dedi. Traktörüne mazot koymakta zorlanan çiftçinin, geçim sıkıntısından bunalan halkın, iflas eden esnafın umudu oldu. “**Kurtar baba**” denildi. Kurtar baba denilerek geldi ama Türkiye’yi daha beter batırdı. Ancak siyasette bazen küçük görünen sorunlar büyük sonuçlar doğurabilir.

ANAP ÖRNEĞİ İYİ İNCELENMELİ

Şimdi **Erdoğan**’ın Türkiye kazanımlarının önünü kesmeyi hedefleyen, Türkiye’nin rotasını eski Türkiye’ye çevirmek isteyen muhalefetin **Demirel** taktiğini izlediğini görüyorum. O nedenle AK Parti’nin, ANAP örneğini iyi incelemesi gerekiyor.

TÜRKİYE KUTUPLAŞIYOR

Türkiye’nin sorunları var. Özellikle ekonomi ve işsizlik can yakıyor. Uzun süren pandemi kısıtlamalarının ekonomik ve siyasi etkileri her geçen gün artmaya başladı. Ama daha önemlisi Türkiye kutuplaşıyor. Türkiye geriliyor.

‘ÇARE ERDOĞAN’ DİYOR

Demokrat Parti’nin “**yeter, söz milletindir**” dediği, **Özal**’ın dört eğilimi birleştirdiği, AK Parti’nin erdemli siyaset yürüyüşünü başlattığı dönemlerde değiliz. Ama millet bunalmış durumda.

Millet çözümü yine AK Parti’den bekliyor, çare olarak **Erdoğan**’ı görüyor. Ama çözüm bulamazsa yeni arayışlara girebileceğinin de sinyalini veriyor.

Erdoğan güçlü bir lider. Türkiye’yi içinde bulunduğu bu durumdan çıkaracak durumda. Çok tartışılan MetroPOLL’ün anketinde bile millet muhalefetin ekonomiyi daha yöneteceğine inanmıyor. Çare olarak **Erdoğan**’ı görüyor.

YENİ SİYASETE İHTİYAÇ

Türkiye’yi içinde bulunduğu gerilim ortamından çıkaracak yeni bir siyasete, yeni bir tarza ihtiyaç var.

Zamanın ruhu yeni bir siyaset istiyor.

Yusuf Akçura’nın “**Üç Tarz-ı Siyâset**”inden esinlenerek, “**yeni bir tarz-ı siyaset**” diyorum.

Erdoğan, Sultanbeyli’de **Mahruze Teyze**’yi giderken çocuklar, “**Tayyip Dede**” diyor, vatandaşlar, “**Başkanım çaya bekleriz**” diye sesleniyor.

Tayyip Erdoğan, millet demek.

Bu gerilimi ortadan kaldıracak, muhalefetin kutuplaştırıcı siyasetini boşa çıkarabilecek hamleyi ancak **Erdoğan** yapabilir.

YENİ SİYASETİN ESASLARI

Yeni siyaset tarzı samimi olmalı. Merhametli olmalı. Kucaklayıcı olmalı.

Yeni siyaset kerim siyaset olmalı.
Zaten insani olmayan siyasi olmaz.

ERDOĞAN NEYE TEPKİ GÖSTERDİ?

Küçük bir konu ortaya atılıyor. Sonra bu gündem haline geliyor. AK Parti ilk başlarda bunu önemsemiyor ya da önemini fark etmiyor ama sonra bir bakıyorsunuz ki, o konu ciddi bir gündem maddesi olmuş.

Son dönemlerdeki '**128 milyar**' tartışmasından bakın, içki konusundan çıkın. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, AK Parti'nin en yetkili karar organı olan MYK'da bu duruma tepki gösteriyor.

“Önemsemediğimiz meseleler, cevap vermeye gerek duymadığımız konular büyüyor. Bunlara cevap vermeliyiz. Bunlara zamanında cevap vermek lazım. Bunların gündem oluşturmasının önüne geçmemiz lazım” diyor.

Erdoğan doğru söylüyor.

Siyaset her zaman olgular üzerinden değil, çoğu zaman algılar üzerinden yapılıyor.

Siyaset bir ölçüde algı yönetimidir.

Siz gerçek öyle değil, deseniz de kitlelerin algısı farklı yönde oluştuysa onu değiştirmek mümkün olmuyor.

ALPASLAN KUYTUL VE 'PAMUKÇU HOCA' KONUSU

Alpaslan Kuytul'un avukatlarını destek talep etmek için geldikleri CHP Grup Başkanvekili'nin odasında tanıştım.

Her ramazanda da camilere yönelik eylemleriyle kendilerini Türkiye'ye tanıtıyorlar.

28 Şubat'ın Aczimendileri gibi.

Her 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda otobüslere doldurulup Ankara'ya getirilirler, Anıtkabir civarında uzun sakalları, cübbeleri ile asalarına vurarak dolaştırılırlardı.

Gereken fotoğrafı verdiklerine inanılınca göstermelik bir operasyonla toplanıp, şehir dışına çıkarılırlardı.

Alpaslan Kuytul'un ekibi ise Diyanet'in imamlarının arkasında namaz kılmayı reddediyor ama her ne hikmetse pandemi nedeniyle camilerde teravih namazı kılınmadığı zaman bunlar teravih namazı kılmak için camilerin önünde toplanıyorlar. Maksat teravih değil. Cami istismarı.

Camilerde toplu halde namaz kılma yasağı kalkınca bunları cami civarında görmek mümkün değil.

Bu selefi grup Gaziantep'te büyük gruplar halinde itikâfa girmek için camilere girdi.

Onlara gazla müdahale edildi. O şekilde müdahale edilmesi doğru değildi. O müdahaleyi yapan bekçi açığa alındı. Ama onlar camide arbede görüntüsüyle amaçlarına ulaştılar.

Bunlar cami istismarı, din istismarı yapan selefi bir grup. En büyük zararı İslam'a veriyorlar.

KÜLLİYE'DE TOPLANTI

Bir de alim sıfatıyla zarar verenler var.

Ayasofya imamı olarak İslam'ı sevdirmesi beklenirken adı '**pamukçu hoca**'ya çıkanlardan söz ediyorum.

Alpaslan Kuytul'culara camide biber gazlı müdahale ile Ayasofya'nın eski imamı **Mehmet Boynukalın**'ın "**pamuk**" göndermesi AK Parti MYK'da gündeme geliyor. **Cumhurbaşkanı Erdoğan**, camide onlara müdahale şekli yanlıştı. Onların yaptığı da yanlıştı. İkisi de yanlış diyor. Dini meselelerde siyasetin değil, Diyanet'in konuşması gerektiği üzerinde duruluyor. **Erdoğan**, önümüzdeki hafta Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde Diyanet'le bir toplantı yapılması talimatını veriyor. Diyanet İşleri Başkanı **Ali Erbaş** bir çaba içinde, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde kapsamlı bir toplantı yapılarak, bu konular ele alınacak.

ERDOĞAN'IN YÜZÜNÜ BURUŞTURDUĞU AN

Bu arada Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın, **Mehmet Boynukalın**'ın "**pamuk**" göndermesinden haberi olmadığı anlaşılıyor. **Erdoğan** duyunca yüzünü buruşturuyor.

Esfender KORKMAZ

Bu krizden çıkışımız çok zor ve zahmetli olacaktır (1)

2023, yüzüncü yıla az kaldı. Bu yüz yılın AKP öncesi 80 yılında demokrasi, hukuk, siyasi ve ekonomik alanda Türkiye'nin yönü belliydi. Batı standartlarında daha demokratik, hukukun üstünlüğü ve kuvvetler dengesinin olduğu, gelişmiş bir ülke hedefi olan bir ülkeydik.

AKP iktidarının ilk yılları da bu yönde umut verdi. Ancak sonrasında aynı AKP iktidarının gizli bir gündemi olduğundan mı, yoksa iktidarı bırakmaktan korktuğu için mi, hızla başkanlık sistemi ile otokrasiye geçti. Türkiye insan hakları ve demokratik özgürlükler olarak özgür olmayan statüye geriledi. Hukukun üstünlüğünde dünyada en fazla geri düşen ülkeler arasına girdi. 2003-2020 arasında 860,7 milyar dolar dış ticaret açığı verdi, 611,2 milyar dolar cari açık verdi. Son üç yıldır yatırım yapılmıyor. Fert başına büyüme sıfıra yakındır. Orta gelir tuzağına düştük. Fiili işsizlik oranı yüzde 23'e yükseldi.

2021 yılı Cumhurbaşkanı kararı ile Türkiye, kadın haklarını uluslararası anlaşma ile teminat altına alan "İstanbul Sözleşmesi"nden çıktı. Vakıflar Genel Müdürlüğü, demokrasi ve özgürlük sembolü olan Gezi Parkı'nın 1505 tarihli Sultan Beyazıt Hanı Veli Hazretleri Vakfı'na devredildiğini açıkladı. Cumhurbaşkanı, faize karşı olduğunu açıklayan iktidar yanlısı bir gazetenin manşeti doğrultusunda 4 ay önce atadığı Merkez Bankası Başkanı'nı değiştirdi. AKP ve ortağı MHP, Türkiye Büyük Millet Meclisi, hükümet ve yargıda çok hızlı bir şekilde HDP'nin üstüne gitmeye başladılar. Bu olayların da etkisi ile 2021 Mart 21-22'de Türkiye bir kur krizi daha yaşadı. Panik oluştu. Bu panik sosyal dengeleri de bozdu. Fırsatçıları heveslendirdi.

Bundan sonra siyasi iktidarın siyasette, demokraside, hukukta ve ekonomide istikrar sağlama şansı hiç yoktur. Buna rağmen istikrar politikalarını tartışmak hepimizin umudu ve görevidir.

Ekonomide ne yaparsak yapalım, bugünkü durumda kurumsal altyapı bozulduğu için çıkış yolu yoktur. Kurumsal altyapıyı, demokrasi, hukuk, eğitim, devlet ve din oluşturur. Bir benzetme yaparsak, eğer altındaki ocak yanmazsa, su ısınmaz. Kurumsal altyapıyı kurmadan kalkınma politikaları etkili olmaz.

Çözüm önerilerimiz şunlardır:

1- Siyaset kurumu katılımcı olmalıdır:

1980 darbesi ile halkın siyasete katılması önledi. Siyasi Partiler Kanunu ve Seçim Kanunu değişti. Zorunlu olan önseçim, partilerin inisiyatifine bırakıldı. Üstten aşağıya genel başkana bağlı biat kültürü oluştu. Bu uygulama Türkiye'de demokrasinin önünü kesti. İnsan hakları ve demokratik özgürlükler, genel başkanların iyi niyetine kaldı. Maalesef Türkiye güç zehirlenmesine yakalandı.

Demokraside kan kaybı, yerli ve yabancı sermaye açısından, reyting açısından, ülke riski açısından, mülkiyet güvencesi açısından, ekonomiyi olumsuz etkiledi. Bunun içindir ki, yatırımlar durdu. Bundan sonra siyasi partiler ve seçim kanunu değiştirilerek, halkın siyasi tercihlerini yansıtmasına imkân vermek ve parlamenter sisteme geri dönmek tek yoldur.

2- Ülke yeniden hukukun üstünlüğüne dönmelidir:

Başkanlık sistemi ile birlikte yargı bağımsızlığı kâğıt üstünde kaldı. Fiilen kaldırıldı. Hukukun üstünlüğü yeniden tesis edilmelidir. Seçilmiş belediye başkanları yerine, bazı şirketlere kayyum ataması durdurulmalı ve geri dönülmelidir. Ancak bu yolla hükümetler yeniden güven kazanabilir. Uzun dönemli istikrar için mülkiyet ve ekonomi ile ilgili yasalar kalıcı olmalıdır. Cumhurbaşkanınının kararnamelerle büyük şehir belediyelerine yetki müdahalesi geri alınmalıdır.

İbrahim Kahveci

Uçuyor muyuz sanayi-ticaret odaları!

Ocak 2018

Yazının başlığı **“Mıy mıy mıy mıy...”**

Henüz ortada bir kriz dahi görülüyor. Dolar/TL kuru 3,75

Ve şu notları düşmüşüz:

*“Sağlıkta **“teşhis tedavinin yarısıdır”** derler ya. Ekonomide de aslında durum aynıdır. Sorunu doğru tespit etmek, çözümün de yarısıdır.*

Peki, bu suskunluk ortamında nasıl sorun tespit edilecek?

Bugün nerede ise her ilde sanayi odası mevcut.

Nerede ise her sektörde sanayi derneği mevcut.

Nerede ise her sektörün ihracat kurumu var.

Açıklamalara bakıyoruz: “Ekonomi uçuyor...Gayet iyiyiz...Yakında yine hızla büyüyeceğiz....”

Siyasetçilerden daha çok siyaset açıklaması sanayicilerden geliyor.

Yetkili-etkisiz sanayi odaları mıy mıy mıy konuşursa... Yetkili-etkisiz sanayi dernekleri-kurumları mıy mıy mıy mırıldanırsa.... Yetkili-etkisiz sanayi birlikleri susarsa kim nasıl sorun çözecek?

Biraz konuşmayı hiç düşündünüz mü?”

***

05.05.2021

Ve şimdi...

Bu haftaya intihar haberleri ile başladık. Sadece 2 günde 7 kişi hayatına son verdi. Bunun vebali aynı zamanda susanlarda değil midir?

Susarsanız hem kendinizin hem de geniş çevrenizin sorunları daha da artıyor. Millet bu sorunlarla baş edemez noktaya geliyor.

Adana'da soğan tarlasında isyan eden çiftçiyi gördünüz mü? Ama aynı soğan son 12 ayda TÜİK markette bile 2,42 liradan satılmış. Mart 2020-21 toplam 12 aylık tarla fiyatı ise 1,08 lira. Ama tarlada artık 0,85 kuruş olarak görülüyor (mart 2021)

Bir başka çiftçi ise Antalya'da kamyonu yüklediği salatalıkları yere döküyor. O salatalık ki nisan ayında TÜİK Markette 5,39 TL'den satılıyor. Mart ayında tarla fiyatı 1,86 lira görülüyor ama muhtemelen nisan ayından sonra fiyat oldukça düşmüş.

Tarlada çiftçi kazanamıyor

Makette tüketici satın alamıyor

Nasıl bir dengedir bu, anlıyor musunuz!

***

Sorun sadece çiftçide mi?

Korona nedeniyle adına tam kapanma dediğimiz ama nerede ise sadece esnafın kepenk kapattığı bir yaptırımla karşı karşıyayız.

Kepenk kapattırdık ama yemek de vermedik. Hani "söyleyin fırına ekmek de satmasınlar" misali. Esnaf zaten iki ay önce pahalılığın günah keçisi ilan edilmişti. Bizzat Cumhurbaşkanı Erdoğan esnafı fiyat artışı konusunda uyararak "Eğer bu süreci böyle devam ettirecek olursanız çok ağır cezalar sizleri bulabilir» demişti.

Ceza aslında fiili olarak kapanma şeklinde mi gelmiş oldu?

1001 gece masalları gibi. Bam teline dokunmak gibi...

İşte bir başka esnaf çay ocağını atarak sıkıntısını dile getiriyor. **"Bir tek yardım yok, lanet olsun böyle adalete..."**

İyi ama daha Rize İkizdere'de dibine kadar oy veren memleketli vatandaşlara ne demeli... Bir Cengiz hepsinden önde gelebiliyor.

O Cengiz ki, hayatımıza Mesut Yılmaz ile girip ihalelerini sürekli artıran Cengiz...

05.05.2021

Vatandaş nasılsa her şartta ve her fakirlikte partisine oy veriyor. Neden düşünelim ki oy verenleri... Para işlerini daha önce halletmek gerekiyor.

***

Bizler bir avuç gazeteci ve ekonomist ülkenin bu hale geleceğini son 5-6 yıldır konuşuyor-yazıyoruz. O sanayi odaları, o ticaret odaları bizleri kapılarından bile içeri almaya çekinmediler mi?

“Uçuyoruz, muhteşemiz” konuşmacıları ile konferanslar, seminerler düzenlemediler mi?

Nasıl? Mutlu musunuz?

Ey sanayiciler, Ey ticaretçiler... Uçuyor musunuz?

Mıy mıy mıy mıy... ile geldiğimiz noktadan siz de sorumlusunuz. Yaptığınız açıklamalar arşivlerde öylece duruyor.

En azından evde evladınızın gözüne bakabiliyor musunuz? Ülkenizde evladınız için bir çabanız, bir uyarınız oldu mu?

Susarak geldiğimiz noktadan, sıkıntılardan, gerilemeden o suskunlukların da payını üzerinize alıyor musunuz?

Yaşanan intiharları, esnafın çığılıklarını duyabiliyor musunuz? Yoksa 3 maymun oynamaya ve sadece koltuklarda kalıp “Başkanım” denilmesine mi tav oluyorsunuz.

KARAR Sizindir!

05 Mayıs 2021, Çarşamba

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Acaba Melinda, eşi Bill Gates'e 'Bu saçmalıklara artık son ver' mi dedi?

Bu Kovid-19 salgını başladığı günden beri söylenen bir söz var... "**Bu salgın zenginleri daha zengin, yoksulları da daha yoksul kıldı**" deniliyor ya... Galiba yeni bir söylem de tedavüle girmek üzere... "**Bu salgın, zenginleri daha özgür kılıyor**" şeklinde olabilir bu söylem. Çünkü dünyanın en zengin adamı **Jeff Bezos**'tan sonra, dünyanın dördüncü en zengin adamı **Bill Gates** de 27 yıllık eşi ve üç çocuğunun annesi **Melinda**'dan boşanıyor. Bakalım **Bill Gates**, 27 yıllık eşine boşanma karşılığında 146 milyar dolar olan servetinin ne kadarını devredecek?

Züğürdün çenesi

Bu konuyla çok fazla ilgilenirsek "**Zenginin malı züğürdün çenesini yorar**" özdeyişini bir kez daha doğrulamaktan başka bir şey yapmış olmayız. Ancak bir de **Bill Gates**'in adı anıldığında akla gelen cevapsiz sorular var ki, bunlar **Gates**'in servetinden daha çok ilgi çekiyor.

Uçuk teoriler

Mesela bu aşı meselesi, **Bill Gates**'in dünya tıbbına armağan ettiği bir şey mi ve aşının nihai amacı kısırlık yaratarak dünya nüfusunu azaltmak mı? Ayrıca Kovid-19'un üretildiği Çin'deki laboratuvarında **Bill Gates**'in hissesi var mıdır? Uçaklarla uzayı toza bulayıp güneş ışınlarının dünyaya gelmesini önleyerek küresel ısınmaya karşı önlem almak benzeri uçuk teorileri üreten **Bill Gates**, bu fikri cüreti servetinden mi alıyor? Ya da yapay ete dünyayı yönlendirmek gibi projelerinde satın aldığı arazilerin rolü ne olacak?

Bir şeylerin sonu mu?

Microsoft'un kurucusu **Bill Gates**, hepimizin hayatına işletişim teknolojileri sunarak verdiği yönle yetinmeyen bir adam... Bu nedenle kendisi hakkında tüm dünyanın duyduğu kuşkularda var. Boşanacağı eşi **Melinda** ile birlikte kurduğu vakıfların faaliyeti bu kuşkuları artırıyor. Boşanma gerekçesi olarak gösterdiği "**Artık birlikte yaşayamayacağımız anladık**" cümlesi belki de **Melinda**'nın **Bill Gates**'e "**Yeter artık. Kes bu saçmalıkları**" demesinden kaynaklanıyor. Kısacası, bu **Bill Gates** tekin bir adam değildir...